

Lege nr. 200/2004

din 25/05/2004

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 500 din 03/06/2004

privind recunoasterea diplomelor si calificarilor profesionale pentru profesiile reglementate din Romania

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Art. 1. - (1) Prevederile prezentei legi se aplica oricarui cetatean al unui stat membru al Uniunii Europene, denumita in continuare U.E., sau al Spatiului Economic European, denumit in continuare S.E.E., care doreste sa exercite in Romania, in mod independent sau ca salariat, o profesie reglementata de legea romana.

(2) Prevederile prezentei legi se aplica, de asemenea, pentru atestarea de catre autoritatile romane competente a unui titlu oficial de calificare roman, eventual completat cu o experienta profesionala sau cu o formare reglementata, in vederea accesului sau exercitarii unei profesii reglementate intr-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.

(3) Prevederile prezentei legi nu se aplica in cazul profesiilor de medic, medic dentist/stomatolog, farmacist, asistent medical, moasa, medic veterinar si arhitect, precum si activitatilor prevazute in anexa nr. 1.

Art. 2. - (1) Activitatea profesionala reglementata reprezinta activitatea profesionala pentru care accesul sau exercitarea in Romania este conditionata, direct sau indirect, in conformitate cu legislatia romana in vigoare, de detinerea unui document care sa ateste nivelul de formare profesionala.

(2) Sunt considerate activitati profesionale reglementate activitatile exercitate cu titlu profesional, daca utilizarea unui astfel de titlu este rezervata doar titularilor unor documente care atesta nivelul de formare profesionala.

(3) Sunt considerate, de asemenea, activitati profesionale reglementate activitatile desfasurate de membrii unei organizatii profesionale, daca organizatia respectiva:

- a)** are ca obiectiv fundamental promovarea si mentinerea unui nivel ridicat intr-un anumit domeniu profesional;
- b)** este recunoscuta prin legea romana in vederea realizarii acestui obiectiv;
- c)** elibereaza membrilor sai un document care atesta nivelul de formare profesionala;
- d)** impune membrilor sai respectarea unor reguli de conduita profesionala elaborate de aceasta;
- e)** confera membrilor sai dreptul de a folosi un titlu profesional sau abrevierea acestuia si de a beneficia de un statut corespunzator nivelului de formare profesionala.

Art. 3. - (1) Profesia reglementata reprezinta activitatea sau ansamblul de activitati profesionale reglementate conform legii romane, care compun respectiva profesie in Romania.

(2) Lista profesiilor reglementate in Romania este prevazuta in anexa nr. 2.

(3) Autoritatile competente corespunzatoare fiecarei profesii reglementate sunt prevazute in anexa nr. 3.

(4) La data aderarii, coordonatorul national va comunica Comisiei Europene si statelor membre lista profesiilor reglementate si autoritatile competente corespunzatoare fiecareia.

Art. 4. - Experienta profesionala reprezinta exercitarea efectiva si legala a unei profesii intr-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.

Art. 5. - Formarea profesionala reglementata reprezinta orice formare care, intr-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.:

a) este direct orientata spre exercitarea unei anumite profesii si consta intr-un ciclu de studii de invatamant superior cu o durata minima de 3 ani sau cu o durata echivalenta in invatamantul fara frecventa, efectuat in cadrul unei universitati sau in cadrul unei institutii de invatamant superior ori in cadrul unei alte institutii de nivel echivalent de pregatire si, eventual, completat cu o formare profesionala, un stagiu profesional sau o practica profesionala cerute pe langa ciclul de studii superioare; structura si nivelul formarii profesionale, ale stagiului profesional sau ale practicii profesionale trebuie sa fie determinate de dispozitiile legale, de reglementare ori administrative ale statului membru in cauza sau sa faca obiectul unui control ori al unui consimtamant din partea autoritatii desemnate in acest scop;

b) este orientata specific catre exercitarea unei anumite profesii si consta intr-un ciclu de studii completat eventual cu o formare profesionala, stagiu profesional sau practica profesionala, ale caror structura si nivel sunt determinate de dispozitiile legislative din statul membru de origine ori de provenienta sau care fac obiectul unui control ori al unei aprobari din partea unei autoritati desemnate in conformitate cu legea statului membru de origine.

Art. 6. - In sensul prezentei legi, prin stat membru se intelege orice stat membru al U.E. sau alte state membre ale S.E.E.

CAPITOLUL II

Recunoasterea diplomelor de invatamant superior acordate pentru o
perioada de formare cu o durata de cel putin 3 ani

Art. 7. - Prevederile prezentului capitol se aplica oricarui cetatean al unui stat membru al U.E. sau al S.E.E., care doreste sa exercite in Romania, in mod independent ori ca salariat, o profesie reglementata care necesita o diploma de invatamant superior cu o durata de cel putin 3 ani.

Art. 8. - (1) Diploma, in sensul prevederilor art. 7, reprezinta orice document sau ansamblu de documente atestand nivelul de pregatire, care:

- a) a fost eliberat de o autoritate competenta dintr-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.;
- b) certifica faptul ca titularul a incheiat un ciclu de studii superioare cu o durata minima de 3 ani sau cu o durata echivalenta in invatamantul fara frecventa in cadrul unei universitati, al unei institutii de invatamant superior sau al unei alte institutii cu nivel similar, parcurgand si o formare profesionala, pe langa ciclul de studii superioare, daca in statul membru de origine sau de provenienta este prevazuta o asemenea cerinta;
- c) atesta faptul ca titularul are calificarea profesionala necesara pentru a accede la o profesie reglementata ori pentru a o exercita in statul membru de origine sau de provenienta, daca pregatirea atestata prin documentele prevazute in prezentul alineat a fost obtinuta cu preponderenta in U.E. sau S.E.E. ori daca titularul unor asemenea documente are o experienta profesionala de cel putin 3 ani, atestata de un stat membru care i-a recunoscut titlul eliberat de un stat tert.

(2) Sunt, de asemenea, considerate diplome orice documente acordate de o autoritate competenta dintr-un stat membru, daca se refera la o pregatire dobandita in cadrul U.E. sau S.E.E. si sunt recunoscute de autoritatea competenta din respectivul stat membru ca avand un nivel echivalent celui prevazut la alin. (1) si numai daca confera aceleasi drepturi de acces la o profesie reglementata sau de exercitare a acesteia in statul membru de origine sau de provenienta.

Art. 9. - (1) In vederea accesului la o profesie reglementata sau a exercitarii acesteia in Romania, sunt recunoscute, ca si diplomele prevazute la art. 8 eliberate in Romania, diplomele prevazute la art. 8 obtinute intr-un stat membru, care dau dreptul titularului sa exercite aceeasi profesie in statul membru de origine sau de provenienta.

(2) In vederea accesului la o profesie reglementata sau a exercitarii acesteia in Romania, sunt recunoscute, de asemenea, ca si diplomele prevazute la art. 8 eliberate in Romania, toate diplomele reglementate la art. 14 eliberate intr-un stat membru, care dau titularului dreptul de a exercita aceasta profesie in respectivul stat membru. Aceasta dispozitie nu se aplica in cazul in care accesul la o profesie reglementata sau exercitarea acesteia este conditionata, in Romania, de absolvirea unui ciclu de studii de invatamant superior cu o durata mai mare de 4 ani.

(3) Dreptul de a accede la o profesie reglementata sau de a o exercita in Romania nu poate fi interzis daca solicitantul face dovada ca a exercitat cu norma intreaga aceasta profesie timp de 2 ani in ultimii 10 ani intr-un stat membru in care respectiva profesie nu este reglementata, daca detine unul sau mai multe titluri de calificare profesionala, in sensul prevederilor art. 8 alin. (1) lit. b), acordate de o autoritate competenta dintr-un stat membru, care atesta ca s-a pregatit pentru exercitarea acestei profesii.

(4) Prin exceptie de la prevederile alin. (3), autoritatea romana competenta nu poate sa ceara solicitantului sa faca dovada celor 2 ani de experienta profesionala in cazul in care titlul detinut de solicitant atesta o formare reglementata in sensul art. 5 lit. a).

Art. 10. - (1) Daca durata formarii profesionale a solicitantului este mai scurta cu cel putin un an decat cea ceruta in Romania, autoritatea romana competenta poate cere acestuia, in compensare, sa faca dovada experientei profesionale.

(2) Durata experientei profesionale ceruta in conditiile alin. (1) nu poate depasi:

a) dublul diferentei dintre perioada de formare ceruta in Romania si perioada efectuata de solicitant, daca perioada neefectuata se refera la ciclul de studii de invatamant superior si/sau la un stagiu profesional efectuat sub autoritatea unui indrumator de stagiu si incheiat printr-un examen;

b) diferenta dintre perioada de formare ceruta in Romania si perioada efectuata de solicitant, daca perioada neefectuata se refera la o practica profesionala realizata sub indrumarea unui membru calificat al profesiei respective.

(3) In aplicarea prevederilor prezentului articol, autoritatea romana competenta va scadea din calculul duratei de experienta cerute experienta profesionala prevazuta la art. 9 alin. (3).

(4) In orice situatie, autoritatea romana competenta nu poate cere solicitantului sa faca dovada unei experienta profesionale cu o durata mai mare de 4 ani.

Art. 11. - (1) Autoritatea romana competenta poate cere solicitantului, la alegerea acestuia, sa urmeze un stagiu de adaptare care sa nu depaseasca 3 ani sau sa dea o proba de aptitudine, in urmatoarele cazuri:

a) daca formarea solicitantului priveste domenii teoretice sau practice substantial diferite fata de cele cerute in Romania pentru obtinerea diplomei de invatamant superior, necesara pentru a practica respectiva profesie;

b) daca profesia respectiva include in Romania exercitarea uneia sau mai multor activitati profesionale care nu se regasesc in cadrul aceleiasi profesii in statul membru de origine sau de provenienta al solicitantului si daca diferenta corespunde unei formari specifice cerute in Romania si acopera domenii care difera substantial de cele acoperite de diploma detinuta de solicitant.

(2) Prin exceptie de la prevederile alin. (1), in cazul profesiilor care necesita, conform reglementarilor legislatiei romane, o cunoastere precisa a dreptului roman si care au ca element esential si constant furnizarea de informatii si/sau de asistenta privind dreptul roman, autoritatea romana competenta decide daca solicitantul va urma un stagiu de adaptare sau va trece o proba de aptitudini. Lista profesiilor reglementate in Romania care necesita cunoasterea dreptului roman este prevazuta in anexa nr. 4.

(3) Daca autoritatea romana competenta are in vedere sa ceara solicitantului sa efectueze un stagiu de adaptare

sau sa treaca o proba de aptitudini, trebuie mai intai sa verifice daca cunostintele dobandite de catre solicitant pe parcursul experientei sale profesionale acopera, total sau partial, diferenta substantiala mentionata la alin. (1).

Art. 12. - (1) Autoritatea romana competenta nu poate, in nici o situatie, sa aplice cumulativ cerintele prevazute la art. 10 si 11.

(2) Fara a aduce atingere dispozitiilor art. 10 si 11, autoritatea romana competenta poate permite solicitantului, in scopul ameliorarii posibilitatilor sale de adaptare la mediul profesional, sa urmeze, cu statut de echivalare, acea parte a formarii profesionale constituita dintr-o practica profesionala, realizata cu asistenta personalului calificat, pe care nu a urmat-o in statul membru de origine sau de provenienta.

CAPITOLUL III

Recunoasterea altor forme profesionale

SECȚIUNEA 1

Art. 13. - Prevederile prezentului capitol se aplica oricarui cetatean al unui stat membru al U.E. sau al S.E.E. care doreste sa exercite in Romania, in mod independent sau ca salariat, o profesie reglementata pentru care se solicita detinerea unei diplome, a unui certificat sau atestat de competenta.

Art. 14. - (1) Diploma reprezinta orice document sau ansamblu de documente atestand nivelul de formare, care:

a) a fost acordat de o autoritate competenta dintr-un stat membru;

b) certifica faptul ca titularul a incheiat:

- fie un ciclu de studii postliceale, cu o durata de cel putin un an, dar nu mai mare de 3 ani, sau cu o durata echivalenta in invatamantul fara frecventa, pentru care una dintre conditiile de admitere presupune incheierea unui ciclu de studii liceale necesar pentru a avea acces la invatamantul universitar sau superior, parcurgand si o formare profesionala, pe langa ciclul de studii postliceale, daca in statul membru de origine sau de provenienta este prevazuta o asemenea cerinta;

- fie unul dintre ciclurile de formare profesionala prevazute in anexa nr. 5;

c) atesta faptul ca titularul are calificarea profesionala necesara pentru a accede la o profesie reglementata ori pentru a o exercita in statul membru de origine sau de provenienta, daca formarea profesionala atestata de asemenea documente a fost obtinuta cu preponderenta in U.E. sau S.E.E. ori in afara spatiului U.E. sau S.E.E., insa in unitati de invatamant care asigura o formare profesionala in conformitate cu legislatia unui stat membru, ori daca titularul unor asemenea documente are o experienta profesionala de cel putin 3 ani, atestata de un stat membru care i-a recunoscut titlul eliberat de un stat tert.

(2) In sensul prezentului articol, sunt considerate diplome orice documente eliberate de o autoritate competenta dintr-un stat membru, daca se refera la o formare profesionala dobandita in cadrul U.E. sau S.E.E. si este recunoscuta de autoritatea competenta din respectivul stat membru ca avand un nivel echivalent celor mentionate la alin. (1) si care confera aceleasi drepturi de acces la o profesie reglementata ori de exercitare a acesteia in statul membru de origine sau de provenienta.

Art. 15. - (1) Certificatul reprezinta un document sau un ansamblu de documente atestand nivelul de formare, care:

a) a fost acordat de o autoritate competenta dintr-un stat membru al U.E. sau al S.E.E.;

b) certifica faptul ca titularul, dupa ce a urmat un ciclu de studii gimnaziale sau liceale ori un ciclu de studii gimnaziale sau liceale cu caracter tehnic ori profesional, a incheiat: fie un ciclu de formare profesionala, altul decat cel la care se refera art. 14 alin. (1) lit. b), desfasurat intr-o unitate de invatamant si/sau intr-o intreprindere, parcurgand, in completare, si un stagiu ori o perioada de practica profesionala, daca in statul membru respectiv este prevazuta o asemenea cerinta, fie un stagiu sau o perioada de practica profesionala;

c) atesta faptul ca titularul are calificarea profesionala necesara pentru a accede la o profesie reglementata ori pentru a o exercita in statul membru de origine sau de provenienta, daca formarea profesionala atestata de asemenea documente a fost obtinuta cu preponderenta in U.E. sau S.E.E. ori in afara spatiului U.E. sau S.E.E., insa in unitati de invatamant care asigura o formare profesionala in conformitate cu legislatia unui stat membru, ori daca titularul unor asemenea documente are o experienta profesionala de cel putin 2 ani, atestata de un stat membru care i-a recunoscut titlul eliberat de un stat tert.

(2) In sensul prezentului articol, sunt considerate certificate orice documente acordate de o autoritate competenta dintr-un stat membru, daca se refera la o formare profesionala dobandita in cadrul U.E. sau S.E.E., sunt recunoscute de autoritatea competenta din respectivul stat membru ca avand un nivel echivalent celor mentionate la alin. (1) si numai daca confera aceleasi drepturi de acces la o profesie reglementata ori de exercitare a acesteia in statul membru de origine sau de provenienta.

Art. 16. - Atestatul de competenta reprezinta orice document certificand formarea profesionala, care nu face parte din cele prevazute la art. 8, 14 si 15, sau orice document care este acordat de o autoritate competenta dintr-un stat membru in baza unei aprecieri a calitatilor personale, aptitudinilor sau cunostintelor titularului, considerate esentiale pentru exercitarea unei profesii, fara a solicita dovada unei pregatiri ori formari profesionale prealabile.

Art. 17. - In vederea accesului la o profesie reglementata sau a exercitarii acesteia in Romania, vor fi recunoscute, cu aceleasi efecte ca cele obtinute in Romania, orice diploma, certificat sau atestat de competenta obtinute intr-un stat membru, care dau dreptul titularului sa exercite aceeasi profesie in statul membru respectiv.

SECȚIUNEA a 2-a

Recunoasterea in cazul in care in Romania
se solicita detinerea unei diplome in sensul art. 14

Art. 18. - Dreptul de a accede la o profesie reglementata sau de a o exercita in Romania, pentru care se solicita detinerea unei diplome in sensul art. 14, nu poate fi interzis daca:

a) solicitantul detine o diploma in sensul art. 8, eliberata intr-un stat membru, care ii permite sa acceada ori sa exercite respectiva profesie in statul membru de origine sau de provenienta;

b) solicitantul poseda o diploma in sensul art. 14, eliberata de un stat membru, care ii permite sa acceada ori sa exercite respectiva profesie in statul membru de origine sau de provenienta;

c) solicitantul face dovada ca a exercitat cu norma intreaga aceasta profesie timp de 2 ani sau cu norma redusa pe durata unei perioade echivalente in ultimii 10 ani intr-un stat membru in care respectiva profesie nu este reglementata, detinand in acest sens unul sau mai multe documente care atesta formarea profesionala, acordate de o autoritate competenta dintr-un stat membru, care l-a pregatit pentru exercitarea acestei profesii; in acest scop, vor fi luate in considerare fie documentele prevazute la art. 14 alin. (1) lit. b) prima liniuta, fie documentele care confirma o formare profesionala reglementata, prevazuta in anexa nr. 6;

d) prin exceptie de la prevederile lit. c), autoritatea romana competenta nu poate sa ceara solicitantului sa faca dovada celor 2 ani de experienta profesionala mentionati la lit. c) in cazul in care documentul detinut de solicitant este acordat la sfarsitul perioadei de formare profesionala reglementata in sensul art. 5 lit. b).

Art. 19. - (1) Daca durata formarii profesionale a solicitantului este mai scurta cu cel putin un an decat cea ceruta in Romania, prevederile art. 10 se aplica in mod corespunzator.

(2) Dispozitiile prezentului articol nu se aplica profesiilor prevazute in anexa nr. 5.

Art. 20. - (1) Autoritatea romana competenta poate cere solicitantului, la alegerea acestuia, sa urmeze un stagiul de adaptare care sa nu depaseasca 3 ani sau sa dea o proba de aptitudine in urmatoarele cazuri:

a) daca formarea solicitantului priveste domenii teoretice si/sau practice substantial diferite fata de cele cerute in Romania pentru obtinerea unei diplome in sensul art. 8 sau a unei diplome in sensul art. 14, necesara pentru a practica respectiva profesie;

b) daca profesia respectiva include in Romania exercitarea uneia sau mai multor activitati profesionale care nu se regasesc in cadrul aceleiasi profesii in statul membru de origine sau de provenienta al solicitantului si diferenta corespunde unei formari specifice cerute in Romania si acopera domenii teoretice si/sau practice care difera substantial de cele acoperite de diploma detinuta de solicitant.

(2) Daca autoritatea romana competenta are in vedere sa ceara solicitantului sa efectueze un stagiul de adaptare sau sa treaca o proba de aptitudini, trebuie mai intai sa verifice daca cunostintele dobandite de catre solicitant pe parcursul experientei sale profesionale acopera, total sau partial, diferenta substantiala prevazuta la alin. (1).

Art. 21. - Autoritatea romana competenta nu poate, in nici o situatie, sa aplice cumulativ cerintele prevazute la art. 19 si 20.

SECȚIUNEA a 3-a

Recunoasterea in cazul in care in Romania se solicita detinerea unei
diplome in sensul art. 14, iar solicitantul detine un certificat sau
un titlu de formare profesionala corespunzator

Art. 22. - (1) Dreptul de a accede la o profesie reglementata sau de a o exercita in Romania, pentru care se solicita detinerea unei diplome in sensul art. 14, nu poate fi interzis daca:

a) solicitantul poseda un certificat in sensul art. 15, eliberat de un stat membru, care ii permite accesul la respectiva profesie reglementata sau la exercitarea acesteia in statul membru;

b) solicitantul a exercitat cu norma intreaga aceasta profesie timp de 2 ani in ultimii 10 ani intr-un stat membru in care respectiva profesie nu este reglementata, detinand in acest sens unul sau mai multe documente care atesta o formare dintre cele la care se refera art. 15 alin. (1) lit. b), acordate de o autoritate competenta dintr-un stat membru, prin care s-a pregatit pentru exercitarea acestei profesii.

(2) Prevederile art. 18 lit. d) se aplica in mod corespunzator.

(3) Autoritatea romana competenta poate totusi sa ceara solicitantului, la alegerea acestuia, sa efectueze un stagiul de adaptare de cel mult 3 ani sau sa se supuna unei probe de aptitudini.

(4) Daca autoritatea romana competenta are in vedere sa ceara solicitantului sa efectueze un stagiul de adaptare sau sa treaca o proba de aptitudini, trebuie mai intai sa verifice daca cunostintele dobandite de catre solicitant pe parcursul experientei sale profesionale acopera, total sau partial, diferenta substantiala dintre diploma si certificat.

SECȚIUNEA a 4-a

Recunoasterea in cazul in care in Romania se solicita detinerea
unui certificat

Art. 23. - (1) Dreptul de a accede la o profesie reglementata sau de a o exercita in Romania, pentru care se solicita detinerea unui certificat, nu poate fi interzis daca survine unul dintre urmatoarele cazuri:

a) solicitantul poseda o diploma in sensul art. 8, o diploma in sensul art. 14 sau un certificat, eliberat de un stat membru, care ii permite sa acceada sau sa exercite respectiva profesie in statul membru respectiv;

b) solicitantul a exercitat cu norma intreaga aceasta profesie timp de 2 ani sau cu norma redusa pe durata unei perioade echivalente, in ultimii 10 ani, intr-un stat membru in care respectiva profesie nu este reglementata,

detinand in acest sens unul sau mai multe documente care atesta o formare dintre cele prevazute la art. 14 alin. (1) lit. b) prima liniuta sau la art. 15 alin. (1) lit. b), acordate de o autoritate competenta dintr-un stat membru si care l-au pregatit pentru exercitarea acestei profesii; prevederile art. 18 lit. d) se aplica in mod corespunzator;

c) solicitantul nu poseda o diploma in sensul art. 8, o diploma in sensul art. 14, un certificat sau alt document care sa ateste formarea, insa a exercitat cu norma intreaga aceasta profesie timp de 3 ani consecutivi sau cu norma redusa pe durata unei perioade echivalente, in ultimii 10 ani, intr-un stat membru in care respectiva profesie nu este reglementata.

(2) Autoritatea romana competenta poate cere solicitantului, la alegerea acestuia, sa urmeze un stagiu de adaptare de cel mult 2 ani sau sa dea o proba de aptitudine, daca formarea de care a beneficiat conform alin. (1) lit. a) si b) cuprinde domenii teoretice si/sau practice diferite de cele la care se refera certificatul cerut in Romania sau atunci cand exista diferente in sferile de activitate caracterizate in Romania printr-o formare specifica, referitoare la domenii teoretice si/sau practice care difera substantial de cele acoperite de documentul solicitantului ce atesta formarea profesionala; autoritatea romana competenta este obligata in acest caz sa verifice daca cunostintele dobandite de solicitant pe parcursul experientei sale profesionale acopera, total sau partial, diferentele mentionate mai sus.

(3) Prin exceptie de la dispozitiile alin. (2), in cazul prevazut la alin. (1) lit. c) autoritatea romana competenta decide daca solicitantul va urma un stagiu de adaptare de cel mult 2 ani sau va fi supus unei probe de aptitudini.

SECȚIUNEA a 5-a

Recunoasterea altor calificari

Art. 24. - (1) Dreptul de a accede la o profesie reglementata sau de a o exercita in Romania, pentru care se solicita detinerea unui atestat de competenta, nu poate fi interzis daca:

a) solicitantul poseda un atestat de competenta eliberat de un stat membru, care ii permite accesul la respectiva profesie sau la exercitarea acesteia in statul membru si ofera garantiile echivalente celor cerute de legea romana pentru practicarea profesiei, in special in domeniul sanatatii, securitatii, protectiei mediului si protectiei consumatorilor;

b) solicitantul face dovada calificarilor dobandite intr-un stat membru pentru practicarea respectivei profesii si ofera garantiile echivalente celor cerute de legea romana pentru practicarea profesiei, in special in domeniul sanatatii, securitatii, protectiei mediului si protectiei consumatorilor.

(2) Daca in Romania accesul la o profesie reglementata sau exercitarea ei este conditionata doar de detinerea unui document care atesta educatia si confirma o pregatire generala la nivelul invatamantului primar, gimnazial sau liceal, autoritatea competenta nu poate sa refuze unui cetatean al unui stat membru, pe motivul unor calificari inadecvate, accesul la aceasta profesie sau exercitarea in aceleasi conditii ca si cetatenii romani, daca solicitantul poseda calificari oficiale de nivel corespondent acordate intr-un stat membru.

(3) Daca solicitantul nu poseda atestatul de competenta sau calificarile prevazute la alin. (1), se vor aplica dispozitiile legii romane care reglementeaza profesia respectiva.

CAPITOLUL IV

Dispozitii si proceduri comune

Art. 25. - (1) Stagiul de adaptare consta in exercitarea unei profesii reglementate in Romania, insotit, eventual, de o formare profesionala complementara, sub supravegherea unui membru calificat in profesia respectiva; stagiul face obiectul unei evaluari.

(2) Modalitatile de desfasurare si evaluare ale stagiului de adaptare sunt stabilite de autoritatea romana competenta prevazuta in anexa nr. 3, care trebuie insa sa tina seama de experienta profesionala a solicitantului.

(3) In timpul stagiului de adaptare solicitantul are toate drepturile si obligatiile prevazute de legea romana si statutul profesional pentru ceilalti membri ai profesiei respective, inclusiv dreptul de a primi o remuneratie corespunzatoare activitatii desfasurate.

(4) Pe parcursul acestui stagiu asistenta medicala ii este garantata solicitantului in conformitate cu sistemul national roman de asigurari sociale de sanatate.

(5) Atunci cand pentru anumite activitati profesionale, exercitate in stagiul de adaptare, nu se aplica sistemul national de asigurari sociale de sanatate, organizatia profesionala sau institutia corespunzatoare va adopta masurile necesare pentru a permite solicitantului sa aiba acces pe perioada stagiului de adaptare la asistenta medicala la care au dreptul ceilalti membri ai profesiei.

Art. 26. - (1) Proba de aptitudini consta intr-o examinare a cunostintelor profesionale ale solicitantului, organizata de autoritatea romana competenta in scopul aprecierii aptitudinii solicitantului de a exercita profesia reglementata in Romania; proba de aptitudini nu poate include un examen de limba romana.

(2) Autoritatea romana competenta stabileste continutul examinarii pe baza unei comparatii intre pregatirea ceruta in Romania si cea pe care o are solicitantul. In acest sens, autoritatea romana competenta intocmeste o lista de discipline teoretice sau practice a caror cunoastere este esentiala pentru accesul sau exercitarea respectivei profesii in Romania, iar disciplinele de examen sunt stabilite in fiecare caz in parte prin alegerea de pe aceasta lista a materiilor care nu figureaza in documentul detinut de solicitant.

(3) In toate cazurile proba de aptitudini trebuie sa ia in considerare faptul ca solicitantul este un profesionist calificat intr-un stat membru.

(4) Autoritatea romana competenta stabileste metodologia si modalitatile particulare de derulare a examinarii,

corespunzator prevederilor prezentului articol. Pentru evaluarea rezultatelor, autoritatea romana competenta numeste o comisie de evaluare, formata din membri calificati ai profesiei respective.

(5) Solicitantul care doreste sa se pregateasca pentru sustinerea probei de aptitudini in Romania informeaza organizatia profesionala sau institutia corespunzatoare pentru a putea beneficia de mijloacele de pregatire care exista in aceleasi conditii cu cele pentru membrii profesiei respective din Romania.

Art. 27. - (1) In cazul in care, in Romania, accesul la o profesie reglementata necesita indeplinirea de catre solicitant a anumitor conditii de onorabilitate si/sau moralitate, accesul la respectiva profesie ori exercitarea acesteia este interzisa falitului fraudulos, celui care a savarsit o infractiune sau o greseala profesionala grava, autoritatea romana competenta cerand solicitantului, cetatean al unui stat membru, sa faca dovada indeplinirii acestor conditii.

(2) In aceste situatii, autoritatea romana competenta accepta ca proba suficienta pentru indeplinirea conditiilor prevazute la alin. (1) prezentarea de catre solicitant a documentelor eliberate in acest scop de autoritatile competente din statul membru de origine sau de provenienta al acestuia.

(3) Daca autoritatile competente din statul membru de origine sau de provenienta nu elibereaza aceste documente, ele sunt inlocuite de o declaratie sub juramant sau, daca o asemenea institutie juridica nu exista, de o declaratie solemna, certificata, facuta de solicitant in fata unei autoritati competente din statul membru de origine sau de provenienta.

Art. 28. - (1) Daca in Romania accesul la o profesie reglementata sau exercitarea acesteia este conditionata de prezentarea unui document care sa ateste sanatatea fizica si psihica a solicitantului, autoritatea romana competenta accepta ca proba suficienta prezentarea documentului echivalent, solicitat in statul membru de origine sau de provenienta pentru accesul la respectiva profesie ori pentru exercitarea acesteia.

(2) Daca in statul membru de origine sau de provenienta accesul la respectiva profesie ori la exercitarea acesteia nu este conditionata de indeplinirea obligatiilor prevazute la alin. (1), autoritatea romana competenta accepta prezentarea unui document cu continut similar celui cerut in Romania, eliberat de o autoritate competenta din statul membru de origine sau de provenienta.

Art. 29. - Atunci cand, in Romania, in vederea accesului la o profesie reglementata sau pentru exercitarea acesteia trebuie sa fie dovedita capacitatea financiara, autoritatea romana competenta considera atestarile eliberate de bancile statului membru de origine sau de provenienta echivalente cu cele eliberate pe propriul sau teritoriu.

Art. 30. - Atunci cand autoritatea romana competenta le cere cetatenilor romani, in vederea accesului la o profesie reglementata sau pentru exercitarea acesteia, dovada ca sunt acoperiti de o asigurare impotriva consecintelor financiare ale responsabilitatii lor profesionale, autoritatea romana competenta accepta atestatele eliberate de organisme de asigurare ale celorlalte state membre drept echivalente cu cele eliberate pe propriul sau teritoriu. Aceste atestate trebuie sa precizeze ca asiguratorul s-a conformat prevederilor legale si reglementarilor in vigoare in Romania in ceea ce priveste modalitatile si intinderea garantiei.

Art. 31. - Autoritatea romana competenta accepta documentele prevazute la art. 27, 28 si 30 numai in cazul in care solicitantul prezinta copii legalizate si traduceri autorizate ale acestora in termen de 3 luni de la data eliberarii lor.

Art. 32. - In cazul in care, in Romania, accesul la o profesie reglementata sau exercitarea acesteia este conditionata de depunerea unui juramant sau a unei declaratii solemne, a carei formula nu poate fi utilizata de un cetatean dintr-un stat membru, autoritatea romana competenta dispune masurile necesare pentru ca solicitantul sa depuna un astfel de juramant sau declaratie intr-o forma adecvata si echivalenta.

Art. 33. - (1) Daca solicitantul indeplineste conditiile de acces la o profesie reglementata sau de exercitare a acesteia in Romania, autoritatea romana competenta acorda:

a) dreptul de a utiliza titlul profesional acordat in Romania care corespunde acestei profesii;

b) dreptul de a folosi titlul conferit de documentul care atesta formarea solicitantului in statul membru de origine sau de provenienta, precum si abrevierea acestuia in limba aceluia stat. In acest titlu vor trebui sa figureze cel putin numele si locul institutiei sau autoritatii care l-a conferit.

(2) In cazul in care profesia este reglementata in Romania de catre o organizatie profesionala care acorda membrilor sai un titlu profesional, solicitantul, cetatean al unui stat membru, nu poate folosi acest titlu decat daca probeaza apartenenta la respectiva organizatie profesionala.

Art. 34. - (1) Pentru verificarea indeplinirii de catre solicitant, cetatean al unui stat membru, a conditiilor cerute de prezenta lege, autoritatea romana competenta accepta ca proba documentele eliberate de autoritati competente din statele membre.

(2) Pentru a accede la o profesie reglementata sau pentru a o exercita in Romania, solicitantul trebuie sa depuna o cerere in acest sens la autoritatea romana competenta. Cererea este insotita de toate documentele necesare in acest scop.

(3) Procedura de examinare a cererii de catre autoritatea romana competenta nu poate depasi un termen de 3 luni de la data prezentarii dosarului complet al persoanei interesate.

(4) Procedura de examinare a cererii se finalizeaza prin emiterea unei decizii motivate de catre autoritatea romana competenta, in termenul prevazut la alin. (3). Aceasta decizie se comunica solicitantului in termen de 15 zile de la emitere si produce efecte de la data comunicarii. Decizia sau absentia ei poate fi atacata in fata instantelor romane.

(5) Sub sanctiunea nulitatii, decizia trebuie sa cuprinda termenul si instanta jurisdictionala unde aceasta poate fi contestata.

Art. 35. - (1) Verificarea diplomelor in sensul art. 8, a diplomelor in sensul art. 14, a certificatelor, a atestatelor de

competenta si a altor titluri de calificare, acordate cetatenilor statelor membre si care corespund titlurilor care dau acces in Romania la exercitarea profesiilor reglementate, in sensul prezentei legi, se face de catre autoritatea romana competenta.

(2) In cazul in care exista dubii asupra acestor documente, autoritatea romana competenta poate cere autoritatii competente din statul membru respectiv confirmarea autenticitatii acestor documente.

CAPITOLUL V

Dispozitii si proceduri privind titlurile de formare profesionala romanesti

Art. 36. - (1) Cetatenii romani sau cetatenii unui stat membru, detinatori ai unui titlu oficial de calificare roman, care vor sa dovedeasca, pentru a se putea stabili intr-un stat membru, ca au exercitat efectiv si legal o profesie reglementata in Romania in decursul unei anumite perioade, adreseaza o cerere in acest sens autoritatilor romane. Autoritatea romana competenta elibereaza solicitantului o adeverinta, care reprezinta o dovada suficienta a acestui fapt.

(2) Autoritatile romane competente prevazute in anexa nr. 3, in temeiul prevederilor art. 1 alin. (2), atesta faptul ca un titlu de calificare roman, obtinut de cetatenii romani sau de cetatenii altui stat membru, indeplineste conditiile pentru a le permite accesul la exercitarea unei profesii reglementate in Romania. Aceasta atestare se bazeaza pe documentele de formare profesionala eliberate de conducerea universitatilor, a institutiilor de invatamant superior, a altor unitati de invatamant sau autoritati competente.

CAPITOLUL VI

Dispozitii finale

Art. 37. - (1) Autoritatile romane competente prevazute in anexa nr. 3 vor lua masurile necesare pentru aplicarea prezentei legi, in termen de 30 de zile de la data intrarii in vigoare a acesteia, informand in acest sens Ministerul Educatiei si Cercetarii, desemnat coordonator national.

(2) Prevederile prezentei legi se vor aplica profesiei de avocat de la data aderarii Romaniei la U.E., potrivit Legii nr. 51/1995 pentru organizarea si exercitarea profesiei de avocat, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 38. - Anexele nr. 1-6 fac parte integranta din prezenta lege.

Art. 39. - Anexele pot fi modificate sau completate prin hotarare a Guvernului.

Aceasta lege a fost adoptata de Senat in sedinta din 11 martie 2004, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constitutia Romaniei, republicata.

PRESEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VACAROIU

Aceasta lege a fost adoptata de Camera Deputatilor in sedinta din 4 mai 2004, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constitutia Romaniei, republicata.

PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTATILOR
VALER DORNEANU

Bucuresti, 25 mai 2004.
Nr. 200.

ANEXA Nr. 1

LISTA

activitatilor care nu intra sub incidenta prezentei legi

1. activitatile persoanelor independente care lucreaza in industria producatoare si cea prelucratoare (industrie si industria mestesugareasca);
2. activitatile persoanelor independente care lucreaza in industria alimentara si cea a bauturilor;
3. activitatile in domeniul comertului cu ridicata;
4. activitatile intermediarilor din comert, industrie si industria mestesugareasca;
5. activitatile persoanelor independente care lucreaza in domeniul comertului cu amanuntul;
6. activitatile persoanelor independente care lucreaza in domeniul comertului cu ridicata al carbunelui si activitati ale intermediarilor din domeniul comertului cu carbune;
7. activitatile persoanelor independente si ale intermediarilor care lucreaza in domeniul comertului si al distributiei de produse toxice; activitatile, comertul si distributia de produse toxice, activitatile care implica utilizarea profesionala a acestor produse, inclusiv activitatile intermediarilor;
8. activitatile persoanelor independente care lucreaza in sectorul de servicii personale: restaurante, cafenele, taverne si alte locuri unde se serveste mancare si unde se consuma bauturi, hoteluri, case de locuit, campinguri si

alte spatii de cazare;

9. activitatile de agent de asigurari si de broker de asigurari;

10. activitatile persoanelor independente care lucreaza in domeniul anumitor servicii auxiliare domeniilor transporturilor si agentilor de turism;

11. servicii de coafura;

12. activitatile itinerante.

ANEXA Nr. 2

Lista profesiilor reglementate in Romania

Anexa nr. 2 a fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1921/2004 publicată în M.O. nr. 1147 din 13.12.2004

1. Profesiile reglementate care necesita cel putin 3 ani de studii superioare (diploma a unei universitati sau a unui colegiu universitar):

- auditor financiar;
- avocat;
- consilier in proprietate industrială;
- expert contabil;
- contabil autorizat;
- cadru didactic (in invatamantul superior si preuniversitar);
- profesii in domeniul transporturilor aeriene, maritime, fluviale si rutiere: comandant; ofiter punte maritim; ofiter mecanic maritim; ofiter electrician maritim; sef mecanic maritim; sef electrician maritim; pilot de mare larga; pilot de port maritim; capitan maritim portuar; ofiter punte maritim portuar; ofiter mecanic maritim portuar; ofiter electrician maritim portuar; sef mecanic maritim portuar; capitan fluvial; sef mecanic fluvial; ofiter electrician fluvial; pilot de Dunare maritima; ofiter punte fluvial; ofiter mecanic fluvial; meteorolog aeronautic prognozist; personal aeronautic nenavigant pentru protectia navigatiei aeriene si telecomunicatii PNA-TC; inginer de receptie si control aeronave; inginer de receptie si control mijloace PNA-TC; profesor legislatie rutiera; lector pentru pregatirea si perfectionarea profesionala a personalului de specialitate din domeniul transporturilor rutiere;
- profesii in domeniul constructiilor: verficator de proiect atestat; expert tehnic atestat; responsabil tehnic cu executia;
- practician in reorganizare si lichidare;
- restaurator;
- traducator autorizat;
- psiholog;
- biochimist, biolog si chimist in sistemul sanitar.

2. Profesiile reglementate pentru care durata de studii este inferioara duratei de 3 ani de studii superioare:

- profesii in domeniul transporturilor aeriene, maritime, fluviale, rutiere si feroviare: controlor trafic aerian dirijare; controlor trafic aerian informare; personal tehnic aeronautic; navigator aerian; mecanic navigant; operator radio navigant; insotitor de bord; pilot avion; pilot elicopter; dispecer navigatie; responsabil radiocomunicatii; pilot planor; pilot balon liber; meteorolog aeronautic tehnician; personal aeronautic nenavigant pentru protectia navigatiei aeriene si telecomunicatii aeronautice PNA-TC; timonier maritim; motorist; marinar; sef de echipaj maritim; conducator de salupa maritima; electrician de bord; fitter; pompagiu; fochist; dragor maritim; sef dragor maritim; capitan dragor maritim; capitan dragor fluvial; sef dragor fluvial; dragor fluvial; conducator de salupa fluviala; carmaci; sef de echipaj fluvial; timonier fluvial; marinar fluvial; motorist; persoana desemnata sa conduca permanent si efectiv activitatea de transport rutier; consilier de siguranta pentru transportul rutier al marfurilor periculoase; conducator de autovehicule care transporta marfuri periculoase; conducator auto care efectueaza transport rutier de marfuri cu vehicule a caror masa maxima autorizata este mai mare de 7,5 tone; conducator auto care efectueaza transport rutier public de persoane; conducator auto care efectueaza transport rutier cu vehicule avand mase si/sau dimensiuni de gabarit depasite; conducator auto care efectueaza transport rutier in regim de taxi; instructor de conducere auto; mecanic locomotiva; dispecer de trafic;
- ghid de turism;
- detectiv particular;
- salvator montan.

ANEXA Nr. 3

Lista autoritatilor competente corespunzatoare fiecarei profesii reglementate in Romania

Anexa nr. 3 a fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1921/2004 publicată în M.O. nr. 1147 din 13.12.2004

1. Profesiile reglementate care necesita cel putin 3 ani de studii superioare (diploma a unei universitati sau a unui colegiu universitar):

- Camera Auditorilor Financiari din Romania - auditor financiar;
- Uniunea Nationala a Barourilor din Romania - avocat;
- Oficiul de Stat pentru Inventii si Marci - consilier in proprietate industriala;
- Corpul Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati - expert contabil;
- Corpul Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati - contabil autorizat;
- Ministerul Educatiei si Cercetarii - Directia generala invatamant superior - cadru didactic (invatamant superior);
- Ministerul Educatiei si Cercetarii - Directia generala educatie continua, formarea si perfectionarea personalului didactic si de cercetare - cadru didactic (invatamant preuniversitar);
- Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului si autoritatile din domeniul de referinta (aerene, maritime, fluviale si rutiere) - profesii in domeniul transporturilor aerene, maritime, fluviale si rutiere;
- Uniunea Nationala a Practicienilor in Reorganizare si Lichidare - practician in reorganizare si lichidare;
- Oficiul National al Monumentelor Istorice - restaurator;
- Ministerul Justitiei - traducator autorizat;
- Colegiul Psihologilor din Romania - psiholog;
- Ordinul Biochimistilor - biochimist, biolog si chimist in sistemul sanitar;
- Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului - Directia tehnica - verificator de proiect atestat, expert tehnic atestat si responsabil tehnic cu executia.

2. Profesiile reglementate pentru care durata de studii este inferioara duratei de 3 ani de studii superioare:

- Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului si autoritatile din domeniul de referinta (aerene, maritime, fluviale, rutiere si feroviare) - profesii in domeniul transporturilor aerene, maritime, fluviale, rutiere si feroviare (vezi anexa nr. 2 pct. 2);
- Ministerul Transporturilor, Constructiilor si Turismului si autoritatea din domeniul turismului, respectiv Autoritatea Nationala pentru Turism - ghid de turism;
- Ministerul Administratiei si Internelor - Inspectoratul General al Politiei Romane - detectiv particular;
- Asociatia Nationala a Salvatorilor Montani din Romania - salvator montan.

ANEXA Nr. 4

LISTA
profesiilor reglementate in Romania care necesita
cunoasterea dreptului roman

1. Auditor financiar
2. Avocat
3. Expert contabil si contabil autorizat.

ANEXA Nr. 5

LISTA
ciclurilor de formare profesionala care au o structura speciala
in sensul art. 14 alin. (1) lit. b) din prezenta lege

Anexa nr. 5 a fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1921/2004 publicată în M.O. nr. 1147 din 13.12.2004

1. Domeniul paramedical si socio-pedagogic

In Germania:

- formare pentru:
  - infirmier(a) pediatrie (Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger);
  - fizioterapeut [Krankengymnast(in)/Physiotherapeut(in)];
  - ergotherapeute/therapeute du travail («Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut/Ergotherapeut»), (ergoterapeut, terapeut ocupational)-
  - logoped (Logopadet/Logopadin);
  - ortoptist [Orthoptist(in)];
  - educator autorizat [Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)];
  - educator terapeut autorizat [Staatlich anerkannte(r) Heilpädagog(e)-in];
  - asistent medical de laborator [medizinisch-technische(r) Laboratoriums-Assistent(in)]
  - asistent medical in domeniul radiologiei [medizinisch-technische(r) Radiologie-Assistent(in)];
    - asistent medical pentru diagnosticare functionala [medizinisch-technische(r) Assistent(in) für Funktionsdiagnostik];
  - asistent tehnician veterinar [Veterinärmedizinisch-technische(r) Assistent(in)];
  - dietetician [Diatassistent(in)];
  - tehnician farmacist (Pharmazieingenieur), titlu acordat inainte de 31 martie 1994 in fosta Republica Democrata Germana sau in teritoriile noilor landuri;

- asistent psihiatru [psychiatrische(r) Krankenschwester/Krankenpfleger];
- logoterapeut [Sprachtherapeut(in)].

In Italia:

- formare pentru:
- tehnician dentar (odontotecnico);
- optician (ottico);

In Luxemburg:

- formare pentru:
- asistent tehnic medical in domeniul radiologiei [assistant(e) technique medical(e) en radiologie];
- asistent medical de laborator [assistant(e) technique medical(e) de laboratoire];
- infirmier(a) de psihiatrie (infirmier/iere psychiatrique);
- asistent tehnic medical in domeniul chirurgiei [assistant(e) technique medical(e) en chirurgie];
- infirmiera de puericultura (infirmier/iere puericulateur/trice);
- infirmiera anestezie (infirmier/iere anesthesiste);
- maseur/maseuza calificata [masseur/euse dipl(o)me(e)];
- educator/educatoare (educateur/trice).

In Olanda:

- formare pentru:
- asistent veterinar (dierenartassistent)

In Austria:

- formarea pe baza specifica in domeniul pediatric ("spezielle Grundausbildung in der Kinder-und Jugendlichenpflege");

- formarea de baza specifica infirmierilor in domeniul psihiatric ("spezielle Grundausbildung in der psychiatrischen Gesundheits-und Krankenpflege") care reprezinta cicluri de educatie si formare avand o durata totala de cel putin 13 ani, ce cuprind:

- fie cel putin 3 ani de formare profesionala intr-o scoala specializata, care se incheie cu un examen, completata eventual de un ciclu de specializare de un an sau 2, care se incheie cu un examen;
- fie cel putin 2 ani si jumătate intr-o scoala specializata, care se incheie cu un examen si completati cu o practica profesionala de cel putin 6 luni sau de un stagiu profesional de cel putin 6 luni intr-o institutie autorizata;
- fie cel putin 2 ani intr-o scoala specializata, care se incheie cu un examen si completati cu o practica profesionala de cel putin un an sau de un stagiu profesional de cel putin un an intr-o institutie autorizata;
- fie, in cazul asistentului veterinar (dierenartassistent) din Olanda, 3 ani de formare profesionala intr-o scoala de specialitate (programul MBO) sau alternativ 3 ani de formare profesionala in continuare, in conformitate cu sistemul dual de ucenicie (LLW), ambele finalizate cu un examen.

In Austria:

- formare pentru:
- optician specializat in lentile de contact (Kontaktlinsenoptiker);
- pedichiurist (Fusspfleger);
- audioprotezist (Hörgerateakustiker);
- drogist (Drogist),

care reprezinta un ciclu de studii sau de formare cu o durata totala de cel putin 14 ani, din care o formare de cel putin 5 ani in cadrul unei formari structurale subdivizate, pe de o parte, intr-o ucenicie de cel putin 3 ani, cuprinzand o formare partial dobandita la locul muncii si partial efectuata intr-o institutie de invatamant profesional si, pe de alta parte, o perioada de stagiu si de formare finalizata printr-un examen profesional care confera dreptul de exercitare a profesiei si de a forma ucenici;

- maseur (Masseur),

care reprezinta un ciclu de studii si de formare cu o durata totala de cel putin 14 ani, din care o formare de cel putin 5 ani in cadrul unei formari structurale, cuprinzand si o ucenicie de 2 ani, o perioada de stagiu si de formare de 2 ani si o formare de un an, finalizata printr-un examen profesional care ii confera dreptul de exercitare a profesiei si de formare de ucenici;

- pediatru [Kindergartner(in)];
- educator (Erzieher),

care reprezinta un ciclu de studii si de formare cu o durata totala de cel putin 13 ani, din care o formare profesionala de 5 ani intr-o scoala specializata, finalizata printr-un examen.

In Republica Ceha:

- formare pentru:

- sora medicala ("zdravotnický asistent"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 13 ani, dintre care cel putin 8 ani de formare initiala si 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar medical, finalizata cu un examen, respectiv "maturimi zkouska";

- asistent nutritionist ("nutricni asistent"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 13 ani, dintre care cel putin 8 ani de formare initiala si 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar medical, finalizata cu un examen, respectiv "maturitni zkouska";

In Cipru:

- formare pentru:

- tehnician dentar (text cipru), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 14 ani dintre care cel putin 6 ani de formare initiala, 6 ani de invatamant secundar si 2 ani de invatamant postliceal profesional, urmata

de 1 an de experienta profesionala;

- optician (text cipru), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 14 ani dintre care cel putin 6 ani de formare initiala, 6 ani de invatamant secundar si 2 ani de invatamant postliceal, urmata de 1 an de experienta profesionala;

In Letonia:

• formare pentru:

- asistent dentar ("zobarnieciibas masa"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 13 ani, dintre care cel putin 10 ani de invatamant general si 2 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant medical urmata de 3 ani de experienta profesionala finalizati cu un examen de obtinere a unui certificat de specializare;

- asistent de laborator de analize biomedicale ("biomedicinas laborants"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 12 ani, dintre care cel putin 10 ani de invatamant general si 2 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant medical urmata de 2 ani de experienta profesionala finalizati cu un examen de obtinere a unui certificat de specializare;

- tehnician dentar ("zobu tehnikis"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 12 ani, dintre care cel putin 10 ani de invatamant general si 2 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant medical urmata de 2 ani de experienta profesionala finalizati cu un examen de obtinere a unui certificat de specializare;

- asistent fiziokioterapeut ("fizioterapeita asistents"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 13 ani, dintre care cel putin 10 ani de invatamant general si 3 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant medical urmata de 2 ani de experienta profesionala finalizati cu un examen de obtinere a unui certificat de specializare.

In Slovacia:

• formare pentru:

- profesor de dans in scolile de invatamant artistic ("ucitel' v tanecnom odbore na zakladnych umeleckych skolach"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 14 ani si jumătate, dintre care 8 ani de formare initiala, 4 ani de studii intr-o institutie de invatamant secundar specializat si o formare de 5 semestre in pedagogia dansului;

- educator in institutiile de invatamant specializat si in centrele de acordare de servicii sociale ("vychovavatel' v specialnych vychovnych zariadeniach a v zariadeniach socialnych sluzieb"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 14 ani dintre care 8 pana la 9 ani de formare initiala, 4 ani de studiu intr-o institutie de invatamant secundar specializat in pedagogie sau intr-o alta institutie de invatamant secundar si 2 ani de studii complementare de pedagogie fara frecventa.

2. Domeniul mesterilor artizani (Mester/Meister/Maitre) care se refera la cicluri de educatie si formare privind activitati care nu sunt incluse in lista activitatilor mentionate in anexa nr. 1.

In Danemarca:

• formare pentru:

- optician (optometrist);

acest ciclu are o durata totala de 14 ani, inclusiv 5 ani de formare profesionala, din care 2 ani si jumătate pentru formare teoretica oferita de institutia de formare profesionala si 2 ani si jumătate pentru formare practica efectuata la locul de munca, care se incheie cu un examen privind domeniul respectiv si care confera dreptul de a folosi titlul de "Mester";

- ortopedist, tehnician ortoped (ortopaedimekaniker);

acest ciclu are o durata totala de 12,5 ani, inclusiv 3 ani si jumătate de formare profesionala, din care 6 luni pentru formare teoretica oferita de institutia de formare profesionala si 3 ani pentru formare practica efectuata la locul de munca, care se incheie cu un examen privind domeniul respectiv si care confera dreptul de a folosi titlul de "Mester";

- cizmar ortoped (ortopaediskomager);

acest ciclu are o durata totala de 13,5 ani, inclusiv 4 ani si jumătate de formare profesionala, din care 2 ani pentru formare teoretica oferita de institutia de formare profesionala si 2 ani si jumătate pentru formare practica efectuata la locul de munca, care se incheie cu un examen privind domeniul respectiv si care confera dreptul de a folosi titlul de "Mester".

In Germania:

• formare pentru:

- optician (Augenoptiker);

- tehnician dentar (Zahntechniker);

- asistent bandagist (Bandagist);

- audioprotezist (Hoergeraete-Akustiker);

- tehnician ortopedist (Orthopaediemechaniker);

- cizmar ortopedist (Orthopaedieschuhmacher).

In Luxemburg:

• formare pentru:

- optician (opticien);

- tehnician dentar (mecanicien dentaire);

- audioprotezist (audioprothesiste);

- tehnician ortopedist/bandagist (mecanicien orthopediste/bandagiste);

- cizmar ortopedist (orthopediste-cordonnier).

Aceste cicluri au o durata totala de 14 ani, inclusiv cel putin 5 ani de formare efectuati intr-un cadru organizat, partial la locul de munca si partial in cadrul institutiei de formare profesionala, care se incheie cu un examen ce trebuie trecut pentru a putea exercita cu titlu independent sau ca salariat cu un nivel comparabil de responsabilitati o activitate considerata de natura artizanala.

In Austria:

- formare pentru:
  - bandagist (Bandagist);
  - corsetier (Miederwarenerzeuger);
  - optician (Optiker);
  - cizmar ortopedist (Orthopadieschuhmacher);
  - tehnician ortopedist (Orthopedietechniker);
  - tehnician dentar (Zahntechniker);
  - gradinar (Gartner),

care reprezinta un ciclu de studii si de formare cu o durata totala de cel putin 14 ani, din care o formare de cel putin 5 ani intr-un cadru de formare structurala, pe de o parte, intr-o ucenicie de cel putin 3 ani, cuprinzand o formare partial dobandita la locul de munca si partial efectuata intr-o institutie de invatamant profesional si, pe de alta parte, intr-o perioada de stagiul si de formare finalizata cu un examen de aptitudini in profesia respectiva, care sa-i confere dreptul de exercitare a profesiei, de formare de ucenici si de a utiliza titlul de "Meister".

Formarile de meseri artizani in domeniul agriculturii si al silviculturii, cum ar fi:

- maistru in agricultura (Meister in der Landwirtschaft);
- maistru in activitatea gospodariilor rurale (Meister in der landlichen Hauswirtschaft);
- maistru in horticultura (Meister im Gartenbau);
- maistru in cultura legumicola (Meister im Feldgemusebau);
- maistru in cultura fructelor si utilizarea fructelor (Meister im Obstbau und in der Obstverwertung);
- maistru in viticultura si tehnici viticole (Meister im Weinbau und in der Kellerwirtschaft);
- maistru in industria lactatelor si branzeturilor (Meister in der Molkerei-und Kasewirtschaft);
- maistru in economia cabalinelor (Meister in der Pferdewirtschaft);
- maistru in economia piscicola (Meister in der Fischereiwirtschaft);
- maistru in economia avicola (Meister in der Geflugelwirtschaft);
- maistru in apicultura (Meister in der Bienenwirtschaft);
- maistru in industria forestiera (Meister in der Forstwirtschaft);
- maistru in arboricultura forestiera (Meister in der Forstgarten-und Forstpflgewirtschaft);
- maistru in stocarea produselor agricole (Meister in der landwirtschaftlichen Lagerhaltung),

care reprezinta un ciclu de studii si de formare cu o durata totala de cel putin 15 ani, din care o formare de cel putin 6 ani in cadrul unei formari structurale divizate, pe de o parte, intr-o ucenicie de cel putin 3 ani, cuprinzand o formare partial dobandita la locul de munca si partial efectuata intr-o institutie de invatamant profesional si, pe de alta parte, o perioada de stagiul finalizata cu un examen de aptitudini in profesia respectiva si care confera dreptul de a forma ucenici si de a utiliza titlul de "Meister".

In Polonia:

- formare pentru:
  - profesor in domeniul formarii profesionale practice ("Nauczyciel praktycznej nauki zawodu"), care reprezinta o formare cu o durata de:
    - 8 ani de formare initiala si 5 ani de formare profesionala in invatamantul secundar sau de formare echivalenta in invatamantul secundar intr-un domeniu adecvat, urmata de formarea in pedagogie cu o durata totala de cel putin 150 de ore, de formarea in domeniul protectiei si igienei muncii si de 2 ani de experienta profesionala in disciplina pe care o va preda sau - 8 ani de formare initiala si 5 ani de formare profesionala in invatamantul secundar si o diploma obtinuta la terminare unui ciclu de formare intr-o institutie de invatamant postliceal pedagogic tehnic sau
    - 8 ani de formare initiala, 2 pana la 3 ani de formare profesionala initiala in invatamantul secundar si cel putin 3 ani de experienta profesionala, finalizata cu o diploma de maistru in profesia respectiva, urmata de formarea in pedagogie cu o durata totala de cel putin 150 de ore;

In Slovacia:

- formare pentru:
  - maistru in invatamantul profesional ("majster odbornej vychovy"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 12 ani, dintre care 8 ani de formare initiala, 4 ani de formare profesionala (ciclu complet de formare profesionala in invatamantul secundar si/sau ucenicie intr-un ciclu similar de formare profesionala sau de ucenicie); experienta profesionala cu o durata totala de cel putin 3 ani de in domeniul de formare sau ucenicie si studii complementare in pedagogie la facultatea de pedagogie sau la o universitate tehnica sau ciclu complet de invatamant secundar si ucenicie intr-un ciclu similar de formare profesionala sau ucenicie; experienta profesionala cu o durata totala de cel putin 3 ani in domeniul de formare sau ucenicie si studii complementare in pedagogie la facultatea de pedagogie sau, pana la 1 septembrie 2005, formare specializata in domeniul pedagogiei realizata in centre metodologice de formare a maistrilor in invatamantul profesional in scolile specializate, fara studii pedagogice complementare.

3. Domeniul maritim

a) Transportul maritim

In Republica Ceha

- formare pentru:
  - matelot de punte ("Palubni asistent")
  - ofiter de cart pe pasarela ("Namorni porucik")
  - secund ("Prvni palubni dustojnik")
  - capitan ("Kapitan")
  - mecanic ("Strojni asistent")
  - ofiter mecanic de cart ("Strojni dustojnik")
  - mecanic secund ("Druhy strojni dustojnik")
  - mecanic sef ("Prvni strojni dustojnik")
  - electrician ("Elektrotechnik")
  - electrician sef ("Elektrodustojnik").

In Danemarca:

- formare pentru:
  - capitan de marina comerciala (skibsfoer);
  - secund (overstyrmand);
  - timonier, ofiter de cart (enestyrmand, vagthavende styrmand);
  - ofiter de cart (vagthavende styrmand);
  - mecanic de nava (maskinchef);
  - prim ofiter mecanic (1.maskinmester);
  - prim ofiter mecanic/mecanic-sef de cart (1.maskinmester/vagthavende maskinmester).

In Germania:

- formare pentru:
  - capitan de vas de mare tonaj de coasta (Kapitan AM);
  - capitan de vas de coasta (Kapitan AK);
  - ofiter de cart de punte de mare tonaj de coasta (Nautischer Schiffsoffizier AMW);
  - ofiter de cart de punte pe vas de coasta (Nautischer Schiffsoffizier AKW);
  - ofiter mecanic, gradul C - masinist-sef (Schiffsbetriebstechniker CT - Leiter von Maschinenanlagen);
  - sef mecanic, gradul C - masinist-sef (Schiffsmaschinist CMa - Leiter von Maschinenanlagen);
  - ofiter mecanic de cart, gradul C (Schiffsbetriebstechniker CTW);
    - sef mecanic de cart, gradul C - ofiter tehnician unic responsabil (Schiffsmaschinist CMaW - Technischer Alleinoffizier).

In Italia:

- formare pentru:
  - ofiter de punte (ufficiale di coperta);
  - ofiter mecanic (ufficiale di macchina).

In Letonia

- formare pentru:
  - Inginer electrician la bordul navelor ("Kugu elektromehanicis")
  - operator pentru aparate frigorifice ("Kuga saldesanas iekartu masinists").

in Olanda:

- formare pentru:
  - sef de cart - pe vas de coasta (cu formare suplimentara) [stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)];
  - supraveghetor de motor (cu diploma) (diploma motordrijver);
  - functionar destinat serviciului de ajutor trafic maritim VTS (VTS functionarist);

care reprezinta o formare:

In Republica Ceha:

- pentru matelot de punte ("Palubni asistent"): Persoana in varsta de cel putin 20 de ani.

a. Absolvirea unei institutii de formare sau a unei scoli maritime - sectia Navigatie, cele 2 cicluri trebuie sa fie finalizate printr-un examen, respectiv "maturitni zkouska" si efectuarea unui stagiului pe mare aprobat cu o durata de minim 6 luni, efectuat la bordul navei in timpul studiilor, sau

b. Efectuarea unui stagiului pe mare aprobat in calitate de matelot cu o durata de minim 2 ani, ca membru in echipa de cart pe pasarela cu misiunea de a acorda sprijin la bordul navei si o formare aprobata conforma cu normele de competenta mentionate la sectiunea A-II/1 din codul STCW (Conventia internationala privind normele de formare a personalului maritim, de eliberare a brevetelor si de realizare a serviciului de paza) efectuata de catre o institutie de formare sau o scoala maritima dintr-un stat parte la Conventie si absolvirea unui examen in fata unei comisii recunoscute de CTM (Comitetul privind transporturile maritime al Republicii ceha);

- pentru ofiter de cart pe pasarela ("Namorni porucik"):
  1. Efectuarea unui stagiului pe mare aprobat in calitate de matelot de punte la bordul navelor cu o capacitate egala sau mai mare de 500, cu o durata de minim 6 luni pentru titularii de diplome acordate de institutiile de formare sau de scoli maritime sau de 1 an pentru titularii de diplome obtinute in urma unui ciclu de formare aprobat dintre care cel putin 6 luni sunt efectuate in calitate de matelot facand parte din echipa de cart pe pasarela.
  2. Tinerea registrului de formare la bordul navei pentru cadeti, completat in mod adecvat si aprobat.

- pentru secund ("Prvni palubni dustojnik"): obtinerea unui brevet de ofiter de cart pe pasarela pentru navele cu o capacitate egala sau mai mare de 500 si efectuarea unui stagiului pe mare aprobat cu o durata de minim 12 luni in aceasta functie;

- pentru capitan ("Kapitan"): detinerea unui brevet de capitan pentru navele cu o capacitate cuprinsa intre 500 si

3.000; detinerea unui brevet de secund pentru navele cu o capacitate egala sau mai mare de 3.000, efectuarea unui stagiu aprobat pe mare cu o durata de minim 6 luni, in calitate de secund pe navele cu o capacitate egala sau mai mare de 500 si efectuarea unui stagiu pe mare aprobat cu o durata de minim 6 luni in calitate de secund, pe navele cu o capacitate egala sau mai mare de 3.000.

- pentru mecanic ("Strojni asistent"):

1. Persoana in varsta de cel putin 20 de ani;

2. Absolvirea unei institutii de formare sau a unei scoli maritime - sectia Geniu maritim si efectuarea unui stagiu pe mare aprobat cu o durata de minim 6 luni la bordul navei, in timpul studiilor.

- pentru ofiter mecanic de cart ("Strojni dustojnik"): efectuarea unui stagiu pe mare aprobat in calitate de mecanic cu o durata de minim 6 luni pentru titularul unei diplome eliberate de o institutie de formare sau de o scoala maritima;

- pentru mecanic secund ("Druhy strojni dustojnik"): efectuarea unui stagiu pe mare aprobat cu o durata de minim 12 luni in calitate de al 3-lea ofiter mecanic la bordul navelor al caror aparat principal de propulsie are o putere egala sau mai mare de 750 kW;

- pentru mecanic sef ("Prvni strojni dustojnik"): detinerea unui brevet de mecanic secund pentru navele al caror aparat principal de propulsie are o putere egala sau mai mare de 3.000 kW si efectuarea unui stagiu pe mare aprobat cu o durata de minim 6 luni efectuat in aceasta functie;

- pentru electrician ("Elektrotechnik"):

1. Persoana in varsta de cel putin 18 ani;

2. Absolvirea unei institutii de formare maritima sau a unei alte institutii a facultatii de electrotehnica sau a unei scoli tehnice cu specific electrotehnic; toate ciclurile de formare trebuie sa se finalizeze cu un examen, respectiv "maturitni zkouska" si experienta practica aprobata cu o durata de minim 12 luni in domeniul electrotehnicii.

- pentru electrician sef ("Elektrodustojnik"):

1. Absolvirea unei institutii de formare sau a unei scoli maritime, a unei facultati de electrotehnica maritima sau a unei alte institutii de formare sau a unei institutii de invatamant secundar in domeniul electrotehnicii; toate ciclurile de formare trebuie sa se finalizeze cu un examen "maturitni zkouska" sau cu un examen de stat;

2. Efectuarea unui stagiu pe mare aprobat in calitate de electrician cu o durata de minim 12 luni pentru titularii de diplome eliberate de institutiile de formare sau de scolile maritime sau de 24 de luni pentru titularii de diplome eliberate de o institutie de invatamant secundar.

• in Danemarca, de 9 ani de scoala primara urmati de un ciclu fundamental de formare de baza si/sau experienta pe mare intre 17 si 36 de luni, la care se adauga:

- pentru ofiterii de cart, un an de formare profesionala specializata;

- pentru restul, 3 ani de formare profesionala specializata;

• in Germania, cu o durata totala cuprinsa intre 14 si 18 ani, inclusiv un ciclu de 3 ani de formare profesionala fundamentala si un an de experienta pe mare, urmat de unul sau 2 ani de formare profesionala specializata completata, dupa caz, de 2 ani de practica in navigatie;

• in Italia, cu o durata totala de 13 ani, din care cel putin 5 ani sunt de formare profesionala, care se finalizeaza cu un examen si sunt completati, dupa caz, de un stagiu profesional;

In Letonia:

- pentru inginer electrician la bordul navelor ("Kugu elektromehānikis"):

1. Persoana in varsta de cel putin 18 ani;

2. Trebuie sa aiba o formare cu o durata totala de cel putin 12 ani si 6 luni, dintre care cel putin 9 ani de formare initiala si cel putin 3 ani de formare profesionala. In plus, se cere efectuarea unui stagiu pe mare de cel putin 6 luni in calitate de electrician pe nava sau de asistent al inginerului electrician de la bordul navelor avand o putere mai mare de 750 kW. Formarea profesionala este finalizata cu un examen special organizat de autoritatea competenta, in conformitate cu programa de formare aprobata de Ministerul Transporturilor.

- pentru operator pentru aparate frigorifice ("Kuga saldesanas iekartu masinists"):

1. Persoana in varsta de cel putin 18 ani;

2. Trebuie sa aiba o formare cu o durata totala de cel putin 13 ani, cuprinzand cel putin 9 ani de formare initiala si cel putin 3 ani de formare profesionala. In plus, se cere efectuarea unui stagiu pe mare de cel putin 12 luni in calitate de asistent al inginerului specializat in domeniul frigorific. Formarea profesionala este finalizata cu un examen special organizat de autoritatea competenta, in conformitate cu programa de formare aprobata de Ministerul Transporturilor.

• in Olanda:

- pentru sef de cart (pe vas de coasta) (cu formare suplimentara) (stuurman kleine handelsvaart «met aanvulling») si supraveghetor de motor (cu diploma) (diploma motordrijver), presupunand o pregatire de 14 ani, din care cel putin 2 ani la o scoala specializata de formare profesionala, si completata cu un stagiu de 12 luni;

- pentru functionar destinat serviciului de ajutor trafic maritim VTS (VTS functionarist), cu o durata totala de cel putin 15 ani, incluzand cel putin 3 ani de formare profesionala superioara (HBO) sau formare profesionala secundara (MBO) si completata de cicluri de specializare la nivel national sau regional, fiecare incluzand cel putin 12 saptamani de pregatire teoretica si este finalizat cu un examen si este recunoscuta de Conventia internationala STCW (Conventia internationala din 1978 privind normele de formare a marinarilor, de eliberare a brevetelor si de supraveghere).

b) Pescuitul pe mare

In Germania:

• formare pentru:

- capitan, pescuit in adancime (Kapitaen BG/Fischerei);
- capitan, pescuit de coasta (Kapitaen BK/Fischerei);
- ofiter de cart de punte pe vas armat, pescuit in adancime (Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei);
- ofiter de cart de punte pe vas armat, pescuit de coasta (Nautischer Schiffsoffizier BKW/Fischerei).

In Olanda:

- formare pentru:
  - sef de cart de punte mecanic V (stuurman werktuigkundige V);
  - mecanic IV, vas de pescuit (werktuigkundige IV visvaart);
  - sef de cart IV, vas de pescuit (stuurman IV visvaart);
  - sef de cart de punte mecanic VI (stuurman werktuigkundige VI);

care reprezinta o formare:

- in Germania, cu o durata totala cuprinsa intre 14 si 18 ani, din care un ciclu de 3 ani de formare profesionala fundamentala si un an de experienta pe mare, urmat de unul sau 2 ani de formare profesionala specializata completati, dupa caz, de 2 ani de practica in navigatie;
- in Olanda, care cuprinde un ciclu variind ca durata intre 13 si 15 ani, din care cel putin 2 ani sunt efectuati intr-o scoala de formare profesionala specializata, completati cu o perioada de practica profesionala de 12 luni, si este recunoscuta de Conventia Torremolinos (Conventia internationala din 1977 privind securitatea navelor de pescuit).

4. Domeniul tehnic

In Italia:

- formare pentru:
  - geometru (geometra);
  - tehnician agricol (perito agrario),

care reprezinta cicluri secundare de studii tehnice avand o durata totala de cel putin 13 ani, din care 8 ani de invatamant obligatoriu, urmati de 5 ani de studii intr-o unitate de invatamant secundar, din care 3 ani de studii de invatamant profesional care se incheie cu un examen de bacalaureat tehnic si sunt completate:

- in cazul geometrilor:
  - de un stagiu de cel putin 2 ani intr-un birou profesional; sau
  - de 5 ani de experienta profesionala;
- in cazul tehnicienilor agricoli, de efectuarea unui stagiu practic de cel putin 2 ani, urmata de examenul de stat.

In Olanda:

- formare pentru:
  - executor judecatoresc (gerechtsdeurwaarder);
  - tehnician ortoprotezist (tandprotheticus),

care reprezinta un ciclu de educatie si formare profesionala:

- in cazul executorului judecatoresc (gerechtsdeurwaarder), cu o durata totala de cel putin 19 ani, dintre care 8 ani de invatamant obligatoriu, urmati de 8 ani de studii intr-o unitate de invatamant secundar, dintre care 4 ani de studii tehnice finalizate printr-un examen de stat si completati cu 3 ani de formare teoretica si practica in domeniu;
- pentru tehnician ortoprotezist (tandprotheticus), cu o durata totala de cel putin 15 ani de formare profesionala la cursuri de zi si 3 ani de pregatire cu frecventa redusa, din care 8 ani de invatamant primar, 4 ani de invatamant secundar general si 3 ani de formare profesionala, incluzand o pregatire teoretica si practica in specialitatea de tehnician dentar, completati cu o formare de 3 ani la frecventa redusa pentru pregatirea in specialitatea de tehnician ortoprotezist, finalizat cu un examen.

In Austria:

- formare pentru:
  - padurar (Forster);
  - consultant tehnic (Technisches Buro);
  - intermediar de forta de munca (Uberlassung von Arbeitskräften - Arbeitsleihe);
  - agent de plasare a fortei de munca (Arbeitsvermittlung);
  - consilier de investitii (Vermögensberater);
  - detectiv particular (Berufsdetektiv);
  - agent de securitate (Bewachungsgewerbe);
  - agent imobiliar (Immobilienmakler);
  - administrator de imobil (Immobilienverwalter);
  - promotor constructor, promotor imobiliar (Bautrager, Bauorganisator, Baubetreuer);
  - birou recuperari creante (Inkassoinstitut),

care reprezinta un ciclu de studii si de formare cu o durata totala de cel putin 15 ani, din care 8 ani de invatamant obligatoriu urmati de cel putin 5 ani de studii liceale tehnice sau comerciale, finalizati printr-un examen tehnic sau comercial, completati de cel putin 2 ani de invatamant si de formare la locul de munca, finalizati printr-un examen de aptitudini in profesia respectiva;

- consilier in asigurari (Berater in Versicherungsangelegenheiten), care reprezinta un ciclu de studii si de formare cu o durata totala de 15 ani, din care o formare de 6 ani in cadrul unei formari structurale subdivizate intr-o ucenicie de 3 ani si o perioada de stagiu si de formare de 3 ani, finalizata printr-un examen;

- antreprenor proiectant (Planender Baumeister);
- maistru tamplar proiectant (Planender Zimmermeister),

care reprezinta un ciclu de studii si de formare cu durata totala de cel putin 18 ani, din care o formare

profesionala de cel puțin 9 ani, impartita in 4 ani de studii tehnice secundare si 5 ani de practica si de formare profesionala finalizata cu un examen de aptitudini in profesia respectiva, care confera dreptul de a exercita profesia, de a forma ucenici, in masura in care aceasta formare da dreptul de a intocmi planuri, de a efectua calcule tehnice si de a superviza activitatile de constructii (le privilege de Marie-Therese) - contabil comercial ("Gewerblicher Buchhalter"), in conformitate cu legea din 1994 privind comerțul, artizanatul si industria (Gewerbeordnung 1994)

contabil independent ("Selbständiger Buchhalter"), in conformitate cu legea din 1999 privind profesiile din domeniul contabilitatii publice (Bundesgesetz über die Wirtschaftstreuhandberufe 1999)

In Republica Ceha:

• formare pentru:

- tehnician autorizat, constructor autorizat ("autorizovaný technik, autorizovaný stavitel"), care reprezinta o formare cu o durata de cel puțin 9 ani, dintre care 4 ani de formare tehnica intr-o institutie de invatamant secundar, finalizata cu examenul "maturitní zkouška" si 5 ani de experienta profesionala finalizata cu un test de calificare profesionala pentru a exercita activitati profesionale din domeniul constructiilor;

- conductor de vehicul feroviar ("fyzická osoba řidiči drážní vozidlo"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 12 ani, dintre care cel puțin 8 ani de formare initiala si cel puțin 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar, finalizata cu examenul "maturitní zkouška", urmat de examenul de stat privind propulsia vehiculelor;

- tehnician specializat in revizia sinelor ("dražní revizní technik"), care reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 12 ani, dintre care cel puțin 8 ani de formare initiala si cel puțin 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar in domeniul mecanicii sau al electronicii, finalizata cu examenul "maturitní zkouška";

- instructor de scoala auto ("učitel autoskoly"): persoana in varsta de cel puțin 24 de ani; reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 12 ani, dintre care cel puțin 8 ani de formare initiala si cel puțin 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar in domeniul mecanicii sau al circulatiei, finalizata cu examenul "maturitní zkouška";

- tehnician de stat insarcinat cu revizia tehnica a automobilului ("kontrolní technik STK"): persoana in varsta de cel puțin 21 de ani; reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 12 ani, dintre care cel puțin 8 ani de formare initiala si cel puțin 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar, finalizata cu examenul "maturitní zkouška" si urmata de cel puțin 2 ani de practica tehnica. Persoana in cauza trebuie sa detina permis de conducere, cazierul judiciar sa nu contina mentiuni privind savarsirea de fapte penale, persoana sa fi urmat o formare speciala de tehnician de stat care sa dureze cel puțin 120 de ore si sa absolve examenul final;

- mecanic insarcinat cu controlul noxelor emise de vehicul ("Mechanik měření emisí"): care reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 12 ani, dintre care cel puțin 8 ani de formare initiala si cel puțin 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar, finalizata cu examenul "maturitní zkouška"; in plus, candidatul trebuie sa urmeze cel puțin 3 ani de practica tehnica si o formare speciala de mecanic insarcinat cu controlul emisiilor vehiculului, cu o durata de 8 ore si sa absolve examenul final;

- capitan de prima clasa ("Kapitan I. třídy"): care reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 15 ani, dintre care 8 ani de formare initiala si 3 ani de formare profesionala finalizata cu examenul "maturitní zkouška" si urmata de un examen de obtinere a unui certificat de aptitudine; formarea profesionala trebuie sa fie urmata de 4 ani de experienta profesionala, finalizati cu un examen;

- restaurator de monumente reprezentand opere artizanale ("restaurátor památek, které jsou díly umeleckých řemesel"): care reprezinta o formare cu o durata totala de 12 ani daca a fost urmat ciclul complet de formare tehnica din invatamantul secundar, in domeniul restaurarii; sau studii cu o durata de la 10 la 12 ani in ciclul de formare intr-un domeniu plus 5 ani de experienta profesionala, daca se urmeaza ciclul complet de formare tehnica din invatamantul secundar finalizat cu examenul "maturitní zkouška", sau 8 ani de experienta profesionala daca se urmeaza ciclul de formare tehnica din invatamantul secundar, finalizat cu examenul final;

- restaurator de opere de arta care nu sunt monumente si care se afla conservate in colectiile muzeelor si galeriilor, precum si de obiecte cu valoare culturala ("restaurátor del výtvarných umění, která nejsou památkami a jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií, a ostatních předmetů kulturní hodnoty"): care reprezinta o formare cu o durata totala de 12 ani, plus 5 ani de experienta profesionala, daca se urmeaza ciclul complet de formare tehnica din invatamantul secundar, in domeniul restaurarii, finalizat cu examenul "maturitní zkouška";

- responsabil cu gestionarea deseurilor ("odpadový hospodář"): care reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 12 ani, dintre care cel puțin 8 ani de formare initiala si cel puțin 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar, finalizata cu examenul "maturitní zkouška" si minim 5 ani de experienta in domeniul gestionarii deseurilor dobandita in cursul ultimilor 10 ani;

- tehnician sef de mine ("technický vedoucí odstrelu"): care reprezinta o formare cu o durata totala de cel puțin 12 ani, dintre care cel puțin 8 ani de formare initiala si cel puțin 4 ani de formare profesionala intr-o institutie de invatamant secundar, finalizata cu examenul "maturitní zkouška" si urmata de:

- 2 ani in calitate de artificier in subteran (pentru activitatile din subteran) si 1 an in calitate de artificier la suprafata (pentru activitatile la suprafata), incluzand 6 luni ca ajutor de artificier;

- un ciclu de 100 de ore de formare teoretica si practica, urmata de un examen sustinut in fata autoritatii locale competente din domeniul minelor;

- experienta profesionala de 6 luni sau mai mult in domeniul organizarii si executarii exploziei miniere de mare importanta;

- un ciclu de 32 de ore de formare teoretica si practica urmate de un examen sustinut in fata autoritatii cehe

competente in domeniul minelor.

In Letonia:

• formare pentru:

- ajutor conductor de locomotiva ("vilces lidzekla vaditaja (masinista) paligs");

- persoana in varsta de cel putin 18 ani;

- care reprezinta o formare cu o durata totala de cel putin 12 ani, dintre care cel putin 8 ani de formare initiala si cel putin 4 ani de formare profesionala. Formarea profesionala se finalizeaza cu un examen special organizat de angajator. Este necesara obtinerea unui certificat de aptitudini cu o durata de 5 ani, eliberat de autoritatea competenta.

In Polonia:

• formare pentru:

- tehnician de administrare a reviziei tehnice de baza a automobilului incadrat intr-un service de control tehnic ("diagnosta przeprowadzajacy badania techniczne w stacji kontroli pojazdow o podstawowym zakresie badan"): care reprezinta o formare initiala cu o durata de 8 ani si o formare tehnica cu o durata de 5 ani intr-o institutie de invatamant secundar, in domeniul automobilelor, o formare initiala in domeniul controlului tehnic al automobilului (51 de ore) si absolvirea unui examen de calificare, precum si 3 ani de practica intr-un service de control tehnic sau intr-un garaj;

- tehnician de administrare a reviziei tehnice a automobilului incadrat intr-un service regional de control tehnic ("diagnosta przeprowadzajacy badania techniczne pojazdu w okregowej stacji kontroli pojazdow"): care reprezinta o formare initiala cu o durata de 8 ani si o formare tehnica cu o durata de 5 ani intr-o institutie de invatamant secundar, in domeniul automobilelor, o formare initiala in domeniul controlului tehnic al automobilului (51 de ore) si absolvirea unui examen de calificare, precum si 4 ani de practica intr-un service de control tehnic sau intr-un garaj;

- tehnician de administrare a reviziei tehnice a automobilului ("diagnosta wykonujacy badania techniczne pojazdow w stacji kontroli pojazdow"): care reprezinta o formare initiala cu o durata de 8 ani si o formare tehnica cu o durata de 5 ani intr-o institutie de invatamant secundar, in domeniul automobilelor si 4 ani de practica atestata intr-un service de control tehnic sau intr-un garaj sau

o formare initiala cu o durata de 8 ani si o formare tehnica cu o durata de 5 ani intr-o institutie de invatamant secundar, intr-un alt domeniu decat cel al automobilelor si 8 ani de practica atestata intr-un service de control tehnic sau intr-un garaj si

o formare completa cuprinzand o formare initiala si o formare specializata care sa totalizeze 113 ore, incluzand examenele pentru fiecare nivel;

Durata in ore si continutul cursurilor particulare din cadrul formarii complete de tehnician sunt precizate in mod distinct in legislatia acestui stat.

- acar ("dyzurny ruchu"): care reprezinta o formare initiala cu o durata de 8 ani si o formare profesionala cu o durata de 4 ani intr-o institutie de invatamant secundar cu specializare in domeniul transportului feroviar, precum si un ciclu de formare de 45 de zile necesar exercitarii profesiei de acar si absolvirea examenului de calificare sau care reprezinta o formare initiala cu o durata de 8 ani si o formare profesionala cu o durata de 5 ani intr-o institutie de invatamant secundar cu specializare in domeniul transportului feroviar, precum si un ciclu de formare de 63 de zile necesar exercitarii profesiei de acar si absolvirea examenului de calificare.

5. Cicluri din Regatul Unit acreditate ca "National Vocational Qualifications" sau "Scottish Vocational Qualifications"

Formare pentru:

- inginer electrician de mina (Mine electrical engineer);

- inginer mecanic de mina (Mine mechanical engineer);

- terapeut dentar (Dental therapist);

- asistent de stomatologie (Dental hygienist);

- optician (Dispensing optician);

- sef de mina adjunct (Mine deputy);

- practician lichidator (Insolvency practitioner);

- conveier autorizat (Licensed conveyancer);

- secund - vase comerciale si de pasageri - nelimitat (Firstmate - Freight/Passenger ships - unrestricted);

- locotenent - vase comerciale si de pasageri - nelimitat (Second mate Freight/Passenger ships - unrestricted);

- locotenent secund - vase comerciale si de pasageri - nelimitat (Third mate Freight/Passenger ships - unrestricted);

- ofiter de cart de punte - vase comerciale si de pasageri - nelimitat (Deck officer Freight/Passenger ships - unrestricted);

- ofiter mecanic clasa 2 - vase comerciale si de pasageri - zona comerciala nelimitata (Engineer officer - Freight/Passenger ships - unlimited trading area);

- tehnician calificat in domeniul gestionarii deseurilor (Certified technically competent person in waste management),

- infirmier(iere) veterinaire agree(e) («listed veterinary nurse»), (asistent veterinar autorizat) care conduce la obtinerea de calificari acreditate ca "National Vocational Qualifications" (NVQ) sau acreditate in Scotia ca "Scottish Vocational Qualifications", la nivelurile 3 si 4 ale "National Framework of Vocational Qualifications" din Regatul Unit. Aceste niveluri sunt definite dupa cum urmeaza

Nivelul 3: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini variate in diverse situatii, din care cea mai mare

parte sunt sarcini complexe si care nu implica rutina. Se cere suficient de multa raspundere si autonomie, iar functiile exercitate la acest nivel presupun adesea supravegherea sau incadrarea altor persoane.

Nivelul 4: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini complexe, tehnice sau specializate in diverse situatii si care implica un grad important de raspundere personala si autonomie. Functiile exercitate la acest nivel presupun adesea raspunderea pentru munca efectuata de alte persoane si repartizarea resurselor."

ANEXA Nr. 6

LISTA
ciclurilor de formare cu o structura speciala in
sensul art. 18 lit. c) din prezenta lege

In Regatul Unit:

Cicluri reglementate care conduc la obtinerea calificarilor acreditate ca "National Vocational Qualifications" (NVQ) sau acreditate in Scotia ca "Scottish Vocational Qualifications", la nivelurile 3 si 4 ale "National Framework of Vocational Qualifications" din Regatul Unit.

Aceste niveluri sunt definite dupa cum urmeaza:

Nivelul 3: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini variate in diverse situatii, din care cea mai mare parte sunt sarcini complexe si care nu implica rutina. Se cere suficient de multa raspundere si autonomie, iar functiile exercitate la acest nivel presupun adesea supravegherea sau incadrarea altor persoane.

Nivelul 4: aptitudinea de a executa un spectru larg de sarcini complexe, tehnice sau specializate in diverse situatii si care implica un grad important de raspundere personala si autonomie. Functiile exercitate la acest nivel presupun adesea raspundere pentru munca efectuata de alte persoane si repartizarea resurselor.

In Germania:

Urmatoarele tipuri de formari reglementate:

- cursuri reglementate de pregatire pentru exercitarea profesiilor de asistent tehnician [technische(r) Assistent(in)], asistent comercial [kaufmannische(r) Assistent(in)], profesii sociale (soziale Berufe) si profesia de instructor autorizat pentru tehnica respiratiei, pronuntiei si directiei [staatlich geprufter(r) Atem-, Sprech-und Stimmlehrer(in)], cu o durata totala de minimum 13 ani, care necesita absolvirea ciclului de invatamant liceal (mittlerer Bildungsabschluss) si care includ:

- fie minimum 3 ani de formare profesionala la o scoala de specialitate (Fachschule), finalizati cu un examen, eventual completati cu un ciclu de specializare de unu sau 2 ani, finalizat cu un examen;

- fie cel putin 2 ani si jumătate la o scoala de specialitate (Fachschule), finalizati cu un examen si completati cu o practica profesionala de cel putin 6 luni sau un stagiul profesional de cel putin 6 luni intr-o institutie autorizata;

- fie cel putin 2 ani la o scoala de specialitate (Fachschule), finalizati cu un examen si completati cu o practica profesionala de cel putin un an sau un stagiul profesional de cel putin un an intr-o institutie autorizata;

- cursuri reglementate pentru profesiile de tehnician [Techniker(in)], economist de intreprindere [Betriebswirt(in)], designer [Gestalter(in)] si asistent familial licentiat de stat [Familiienpfleger(in)], cu o durata totala de minimum 16 ani, o conditie prealabila fiind absolvirea ciclului de invatamant obligatoriu sau o formare echivalenta (cu o durata minima de 9 ani), precum si absolvirea unui ciclu de formare la o scoala profesionala (Berufsschule) de minimum 3 ani si care sa includa, dupa incheierea a cel putin 2 ani de practica profesionala, o formare la cursuri de zi de cel putin 2 ani sau o formare la fara frecventa cu o durata echivalenta;

- formari reglementate si formare continua reglementata, cu o durata totala de minimum 15 ani, care presupun, in general, absolvirea ciclului de invatamant obligatoriu (cu o durata de minimum 9 ani) si o pregatire profesionala absolvita (de regula de 3 ani) si care include, in general, cel putin 2 ani de practica profesionala (3 ani in majoritatea cazurilor), precum si un examen in cadrul formarii continue pentru pregatirea caruia sunt luate, in general, masuri de formare suplimentare, fie in paralel cu practica profesionala (cel putin 1.000 de ore) sau la cursuri de zi (cel putin un an).

In Olanda:

Urmatoarele formari reglementate:

- formari reglementate cu o durata de cel putin 15 ani, care presupun absolvirea a 8 ani de invatamant primar urmati de 4 ani de invatamant liceal general (MAVO) sau de invatamant liceal profesional pregatitor (VBO) ori de invatamant liceal general de un nivel superior, la care se adauga 3 sau 4 ani de formare intr-o institutie de invatamant liceal profesional (MBO), finalizata cu un examen;

- formari reglementate cu o durata totala de cel putin 16 ani, care presupun absolvirea a 8 ani de invatamant primar urmati de 4 ani de invatamant de un nivel cel putin egal celui profesional pregatitor (VBO) sau de invatamant liceal general de un nivel superior, la care se adauga cel putin 4 ani de formare profesionala in ucenicie, incluzand o pregatire teoretica intr-o institutie de cel putin o zi pe saptamana si, pentru restul saptamanii, o formare practica intr-un centru de formare practica sau intreprindere, finalizata cu un examen de absolvire de nivel doi sau trei.

In Austria:

- formarile efectuate in institutii de invatamant profesional superior (Berufsbildende hoehere Schulen) si institutii de invatamant superior in domeniul agriculturii si silviculturii (Hoehere land-und forstwirtschaftliche Lehranstalten), incluse fiind si cele de un tip particular (einschliesslich des Sonderformen), ale caror structura si nivel sunt determinate de dispozitii juridice, de reglementare si administrative. Aceste formari au o durata de cel putin 13 ani

si includ o formare profesionala de 5 ani, finalizate printr-un examen de absolvire a carui reusita reprezinta dovada unei competente profesionale;

- formari efectuate in scolile de meseri artizani (Meisterschulen), cursuri de meseri artizani (Meisterklassen), scolile destinate formarii meserilor artizani in sectorul industrial (Werkmeisterschulen) sau scolile destinate formarii artizanilor in domeniul constructiilor (Bauhandwekerschulen), ale caror structura si nivel sunt determinate de dispozitii juridice, de reglementare si administrative. Aceste formari au o durata totala de cel putin 13 ani, incluzand 9 ani de scolarizare obligatorie, urmati fie de cel putin 3 ani de formare profesionala intr-o scoala specializata, fie de cel putin 3 ani de formare in alternanta intr-o intreprindere si intr-o institutie de invatamant profesional (Berufsschule), finalizati in cele doua cazuri printr-un examen si completate cu absolvirea unei formari de cel putin un an intr-o scoala de meseri artizani (Meisterschule), un curs de meseri artizani (Meisterklasse), o scoala destinata formarii de maistri artizani in sectorul industrial (Werkmeisterschule) sau o scoala destinata formarii artizanilor in domeniul constructiilor (Bauhandwerkerschule).

In cea mai mare parte a cazurilor durata totala a formarii este de cel putin 15 ani, incluzand perioade de experienta profesionala care fie preceda ciclurile de formare din cadrul institutiilor (cu frecventa), fie sunt insotite de o formare la fara frecventa (de cel putin 960 de ore).